

RAPORTI VJETOR

Të jetojmë nga toka dhe puna jonë!

INITIATIVE FOR AGRICULTURAL DEVELOPMENT OF KOSOVO
INICIATIVA PËR ZHVILLIMIN E BUJQËSISË SË KOSOVËS
INICIATIVA ZA POLJOPRIVREDNI RAZVOJ KOSOVA

*Two Decades of Supporting Agriculture
Dy Dekada në Mbështetje të Bujqësisë*

2025

Të nderuar lexues, bashkëpunëtorë dhe partnerë të IADK-së

Këtë vit shënuam 20-vjetorin e funksionimit IADK-së – një rrugëtim i ndërtuar mbi përkushtim afatgjatë, punë të palodhshme dhe partneritete të qëndrueshme, gjithmonë në shërbim të zhvillimit të bujqësisë dhe komuniteteve rurale në Kosovë.

Gjatë këtyre dy dekadave, IADK ka mbështetur mijëra përfitues përmes granteve, trajnimeve profesionale, këshillimeve teknike dhe programeve të aftësimit, duke kontribuar drejtpërdrejt në rritjen e prodhimit të bujqësorë, zhvillimin e grumbullimit dhe përpunimit të produkteve bujqësore, si dhe në fuqizimin ekonomik të grave, vajzave dhe të rinjve. Sot, IADK është një organizatë e konsoliduar dhe transparente, me punonjës profesional, infrastrukturë moderne dhe programe të akredituara të aftësimit profesional, ku shumë fermerë dhe ndërmarrje rurale gjejnë zgjidhje konkrete për sfidat me të cilat përballen.

Megjithatë, ky vit solli edhe sfida serioze. Ndryshimet në prioritetet dhe politikat e financimit të disa donatorëve ndërkombëtarë, përfshirë USAID-in, Bashkimin Evropian dhe donatorë të tjerë, rezultuan në përfundimin e disa projekteve dhe patën ndikim të drejtpërdrejtë në kapacitetet organizative të IADK-së. Si pasojë, u detyruam të ndërprisim bashkëpunimin me disa punonjës të përkushtuar – një vendim jashtëzakonisht i vështirë, me pasoja të ndjeshme njerëzore dhe profesionale.

Në të njëjtën kohë, ndikimet e ndryshimeve klimatike vazhduan të rëndojnë sektorin e bujqësisë, duke ndikuar negativisht në prodhimtari dhe duke rritur kostot për fermerët. IADK i është përgjigjur këtyre sfidave përmes promovimit dhe zbatimit të modeleve të përshtatjes klimatike, veçanërisht në prodhimin e perimeve në serra, kultivimin e pemëve manore dhe sektorin e blegtorisë, me synimin që këto praktika të institucionalizohen dhe të aplikohen në mënyrë të qëndrueshme edhe në të ardhmen.

Një arritje e veçantë dhe me ndikim afatgjatë mbetet fuqizimi i grave dhe vajzave, veçanërisht në sektorin e përpunimit të ushqimit. Sot, shumë prej tyre jo vetëm që prodhojnë produkte cilësore, por edhe eksportojnë në tregjet evropiane, duke u shndërruar në aktore të rëndësishme të zhvillimit ekonomik lokal dhe rajonal.

Në përmbyllje, dëshiroj të shpreh mirënjohjen time të sinqertë për të gjithë donatorët dhe partnerët tanë. Një falënderim i veçantë shkon për DRC-në, për partneritetin shumëvjeçar dhe kontributin e çmuar në mbështetjen e grupeve më të cënueshme në Kosovë, duke përmbyllur me sukses misionin e tyre këtë vit.

Falënderime të veçanta u drejtohen gjithashtu të gjithë bashkëpunëtorëve, përfituesve, ekipin dhe Bordit Drejtues të IADK-së, të cilët mbeten shtylla kryesore e punës sonë dhe garant i vazhdimësisë së misionit të organizatës.

Me respekt,
Zenel Bunjaku
Drejtor Ekzekutiv i IADK-së

PËRMBAJTJA

4. DONATORËT, PROJEKTET DHE SHËRBIMET
5. FUSHËVEPRIM YNË
6. PUNA JONË NË NUMRA
7. PUNA JONË NË NUMRA
8. SEKTORI I PERIMEVE ME POTENCIAL PËR GJITHËPËRFSHIRJE,
PUNËSIM DHE GJENERIM TË TË ARDHURAVE
10. SEKTORI I PEMËTARISË – NJË MUNDËSI PËR PUNËSIM DHE
GJENERIM TË TË ARDHURAVE
12. SEKTORI I BLEGTORISË
16. SEKTORI I PËRPUNIMIT TË USHQIMIT
18. PËRFSHIRJA GJINORE
20. PËRFSHIRJA E KOMUNITETEVE JO SHUMICË
21. PRAKTIKAT DHE PUNËSIMI I STUDENTËVE
22. VIZITAT STUDIMORE , DITË FUSHORE DHE PANAIRET
23. ORGANIZIMI I 20 VJETORIT TË ORGANIZATËS IADK
24. SHËRBIMET E O FRUAR
25. PARTNERITETET NDËRKOM BËTARE
26. SHPENZIMET/TË HYRAT E IADK-S Ë NGA PROJEKTET DHE GRANTET
27. TË ARDHURAT E IADK-SË NGA SHËRBIMET
28. MIRËNJOHJE PËR STAFIN

DONATORËT, PROJEKTET DHE SHËRBBIMET

Brot
für die Welt

Përmirësimi i punësimit dhe mundësive për gjenerim të të ardhurave në zonat rurale të Kosovës - Brot für die Welt

FRIEDA

The Feminist
Peace Organisation
/ formerly cfd

Fuqizimi i grave, burrave dhe të rinjve, që jetojnë në zonat rurale me sfida ekonomike, të krijojnë mjete jetese të qëndrueshme nëpërmjet aktiviteteve bujqësore dhe përpunimit të ushqimit

DRC DANISH
REFUGEE
COUNCIL

Fuqizimi i Komuniteteve Rurale përmes Zhvillimit të Bujqësisë

CARITAS

Schweiz
Gemeinnützige
Vereine

Fuqizimi i Ekonomive Rurale në Bujqësi (EREA)

JAHJAGA
FOUNDATION

Farat e Fuqizimit:
Të Drejtat e Grave në Fokus

LUXDEV
Luxembourg
Development Agency

Shkathtësitë për punësim të qëndrueshëm në Kosovë - Ofruesit e trajnimit të kurseve afatshkurtra

skat

Swiss Resource Centre and
Consultancies for Development

Përmirësimi i praktikave të mira bujqësore në mbështetje të zbatimit të IWRM në Kosovë

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

Module trajnimi për grumbulluesit dhe përpunuesit e produkteve pyjore (PPJD dhe BMA) nga dy vendet pilot në Kosovë

FUSHËVEPRIM YNË

IADK ka qenë vazhdimisht e angazhuar në mbështetjen dhe fuqizimin e fermerëve, grave dhe burrave, si dhe të rinjve në disa komuna të Kosovës, përmes projekteve që adresojnë nevojat e tyre specifike dhe kontribuojnë drejtpërdrejt në zhvillimin ekonomik dhe shoqëror të zonave rurale. Ky angazhim është përqendruar në përmirësimin e kushteve të jetesës dhe punës përmes mbështetjes financiare, trajnimeve, këshillimit dhe zhvillimit të kapaciteteve. Në disa prej këtyre komunave, IADK ka zbatuar më shumë se një projekt, duke rritur ndikimin e ndërhyrjeve dhe duke forcuar bashkëpunimin me autoritetet lokale dhe partnerët relevantë për adresimin e sfidave të zhvillimit të qëndrueshëm.

Komunat kryesore ku IADK ka zhvilluar projekte dhe ka arritur rezultate të dukshme janë:

Leposaviq	6. Prishtinë	11. Podujevë
2. Lipjan	7. Fushë Kosovë	12. Drenas
3. Obiliq	8. Shtime	13. Suharekë
4. Graçanicë	9. Vushtrri	14. Mitrovica e Jugut
5. Novobërdë	10. Skënderaj	15. Zubin Potok

Në këto komuna, projektet e IADK-së kanë përfshirë aktivitete të ndryshme që synojnë përmirësimin e kushteve të jetesës dhe zhvillimin e bujqësisë, përfshirë trajnime profesionale, mbështetje teknike për sektorë të ndryshëm bujqësorë, si dhe grante për zhvillimin e bujqësisë dhe bizneseve të vogla dhe të mesme. Një fokus i veçantë i është kushtuar promovimit të praktikave për adresimin e ndryshimeve klimatike dhe digjitalizimit në bujqësi. Po ashtu, projektet kanë synuar fuqizimin e grupeve të marginalizuara, duke krijuar mundësi për gratë, vajzat dhe të rinjtë që të përfshihen në mënyrë aktive në zhvillimin ekonomik dhe shoqëror.

Të arriturat kryesoret që mund të përmenden për këtë vitë!

234 përfitues të mbështetur me grante, nga ku **52%** e tyre janë gra/vajza dhe **40%** janë nga komunitetet jo shumicë

41% e të gjithë përfituesve të granteve i takojnë moshës nga **18** deri **35** vjeç

8 projekte e shërbime të menaxhuar në mënyrë të suksesshme nga IADK

709,307 euro të hyra dhe realizuara nga IADK përmes mbështetjes nga donatorë të ndryshëm (grante dhe shërbime)

24 punonjës (**2** praktikantë) të cilët në mënyrë të suksesshme kanë realizuar detyrat në mbështetje të grupeve të synuara

PUNA JONË NË NUMRA

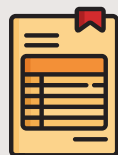
Falë mbështetjes së vazhdueshme të donatorëve, bashkëpunimit me komunat përkatëse dhe angazhimit të përfituesve, IADK ka zbatuar aktivitete me ndikim të konsiderueshëm në komunitetet rurale të Kosovës. Këto ndërhyrje janë fokusuar në krijimin e mundësive për gjenerim të të ardhurave dhe rritje të punësimit për fermerët, gratë, burrat dhe të rinjtë.

Total përfituesit e IADK-së: 392 përfitues të mbështetur me grante dhe trajnime

138 ose 35% janë gra
254 ose 65% janë burra
146 ose 37% janë nga komuniteti jo shumicë
169 ose 43% janë në moshën 18-35 vjeç

234 nga 392 përfituesit janë mbështetur me grante

52% përfituesve janë gra/vajza
48% përfituesve janë burra
40% përfituesve janë nga komuniteti jo shumicë
41% përfituesve janë në moshën 18-35 vjeç

58 nga 392 përfituesit janë mbështetur me mundësi punësimi me afat të caktuar përmes subvencionimit të pagës

17% e tyre janë gra/vajza
83% e tyre janë burra
91% e tyre janë nga komuniteti jo shumicë
81% e tyre janë në moshën 18-35 vjeç

2 Biznese të udhëhequra me sukses nga gratë

2 pika grumbulluese për përpunim të pemëve dhe perimeve

100 nga 392 përfituesit fermerëte kompanive janë mbështetur me trajnime praktike

7% e tyre janë gra/vajza
93% e tyre janë burra
27% e tyre janë në moshën 18-35 vjeç
7 janë gra
93 janë burra

76 ose 32% e përfituesve në sektorin e perimeve të mbështetura me serra dhe pajisje mbështetëse

49 ose 21% e përfituesve janë mbështetur në sektorin e blegtorisë me laktofriz dhe pajisje mbështetëse

9 ose 4% e përfituesve janë mbështetur në sektorë të tjerë me mekanizëm bujqësorë

68 ose 29% e përfituesve në sektorin e përpunimit janë mbështetur me grante të vogla për përpunim

18 ose 8% e përfituesve janë mbështetur në sektorin e bletarisë me pajisje për bletari

13 ose 6% e përfituesve janë mbështetur në sektorin e pemëve me mekanizëm bujqësorë

1 përfitues është mbështetur në sektorin e shpeztarisë

PUNA JONË NË NUMRA

7 | IADK 2025

1093 këshilla direkte në terren për fermerë në sektorë të ndryshëm.

7 trajnime profesionale (65 ditë) për **92** gra në sektorin e përpunimit.

13 vizita studimore me gjithsej **102** pjesëmarrës.

12 trajnime teorike (20 ditë) për **93** pjesëmarrës.

25 gra janë certifikuar sipas standardit të AKK-së.

4 ditë fushore me **87** akterë pjesëmarrës.

4 tryeza të rumbullakëta për ndryshime klimatike dhe digjitalizim në bujqësi me **88** pjesëmarrës.

1 takim B2B me **28** pjesëmarrës – akterë të ndryshëm.

1 panair me pjesëmarrjen e **15** grave.

1 event lobues për të drejtat pronësore me **29** pjesëmarrës.

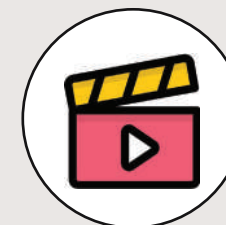
15 evente të ndryshme të organizuar nga grupi **GIGVA**

4 studentë përfunduan praktikën, **2** janë punësuar në kompanitë ku realizuan praktikën

5 fletëpalosje të publikuara

1 Video promovuese

SEKTORI I PERIMEVE ME POTENCIAL PËR GJITHËPËRFSHIRJE, PUNËSIM DHE GJENERIM TË TË ARDHURAVE

Prodhimi i perimeve, me theks të veçantë kultivimin në ambiente të mbrojtura (serra), përfaqëson një nga aktivitetet bujqësore me rëndësi strategjike për fermerët, duke luajtur një rol kyç në sigurimin e të ardhurave të qëndrueshme, rritjen e punësimit dhe përmirësimin e qëndrueshmërisë ekonomike të fermave. Kjo pasi kultivimi në serra mundëson kontroll më efikas të faktorëve kryesorë klimatikë dhe përshtatjen e tyre me kërkesat specifike të bimëve, në përputhje me fazat e rritjes dhe zhvillimit, si dhe lehtëson ndjeshëm menaxhimin e sëmundjeve dhe dëmtuesve.

Megjithatë, edhe gjatë vitit 2025, kultivuesit e perimeve janë përballur me vështirësi të theksuara gjatë muajve të verës, si pasojë e temperaturave shumë të larta, mungesës së të reshurave të cilat kanë penguar rritjen dhe zhvillimin normal të perimeve, duke ndikuar në disa raste në uljen e sasisë dhe cilësisë së prodhimit.

Por, marrë parasysh përparësitë e kultivimit të perimeve në ambiente të mbrojtura dhe vështirësitë që ka hasur sektori, IADK ka vazhduar të përkrahë fermerët në ngritjen e serrave për kultivimin e perimeve, përmes ofrimit të inputeve përcjellëse dhe fidanëve të perimeve, si dhe mbështetjes në digjitalizimin e sistemeve të ajrosjes së serrave, me qëllim përshtatjen ndaj ndryshimeve klimatike dhe rritjen e qëndrueshmërisë së prodhimit.

Në vitin 2025 në sektorin e perimeve janë përkrahur 29 fermerë me serra me sipërfaqe nga 120-176 m², inpute përcjellëse dhe fidane të perimeve. Kjo mbështetje ka rezultuar në shtimin e rreth 0.40 ha sipërfaqe të re serrash, krahasuar me vitin paraprak. Serrat e ndërtuara u mundësojnë fermerëve një prodhim më të lehtë, më të sigurt dhe më të qëndrueshëm të perimeve, duke ndikuar drejtpërdrejt në rritjen e rendimentit dhe përmirësimin e cilësisë së produkteve për tregun vendor

Me qëllim që përfituesit ta shfrytëzojnë në mënyrë sa më efektive grantin e përfituar, IADK u ka ofruar mbështetje profesionale të vazhdueshme përmes trajnimeve, këshillimit direkt në terren, vizitave për shkëmbim përvojash dhe monitorimit të afërt. Kjo mbështetje ka synuar rritjen e njohurive profesionale të përfituesve mbi teknikat e kultivimit të perimeve, përmirësimin e organizimit të punëve në serra, shfrytëzimin racional të kapaciteteve prodhuese dhe gjenerimin e të ardhurave nga kjo veprimtari.

Përkrahja me grante dhe shërbime këshillimore për përfituesit e serrave ka mundësuar arritjen e qëllimit kryesor – gjenerimin e të hyrave për përfituesit. Kjo është parë prej të hyrave mesatare nga 1,466.00 Euro, të përfituesve të serrave me sipërfaqe nga 176 m², të arritura nga kultivimi i specave dhe domateve në këto serra.

Znj. Hasime Gashi, nga fshati Lumadh, Komuna e Vushtrrisë, përfaqëson një nga shembujt e suksesit në prodhimin e perimeve në serra. Ajo kishte në dispozicion një sipërfaqe të kufizuar bujqësore, dhe nuk kishte mundësi të angazhohej në aktivitete bujqësore në shkallë të gjerë. Megjithatë, përmes mbështetjes së ofruar nga IADK, ajo ka filluar me sukses kultivimin e perimeve në ambiente të mbrojtura, duke krijuar një burim të qëndrueshëm të ardhurash për familjen e saj.

Ndërtimin e serrës përmes projektit ajo e ndjeu si një mundësi tepër të vlefshme për vetëpunsim dhe krijimin e të hyrave për familjen e saj. Serra me sipërfaqe prej 176m², e shoqëruar edhe me inpute tjera të nevojshme dhe fidane të perimeve, i mundësoj angazhim të përditshëm në kryerjen e punëve në serrë, si dhe të përfitoj njohuri praktike në kultivimin e perimeve. Duke kultivuar njëkohësisht domatet dhe specat në serrë, ajo arriti të krijoj të hyra në vlerë prej 1,500.00 euro, dhe të kontribuj në përmirësimin e gjendjes ekonomike për familjen e saj 10 antarëshe.

“Nga momenti që kamë përfituar serrën më nuk më shkon mendja të brengosem se si dhe ku të gjejë një vend pune për të kontribuar edhe financiarisht përveç punëve të shtëpisë. Tani jam e angazhuar në kryerjen e punëve në kultivimin e perimeve në serrë, nga e cila marrim perimet e freskëta për konsum familjar dhe kam të hyra shumë të mira nga shitja e perimeve” – shprehjet Hasimja.

29 fermerë u mbështetën me serra dhe inpute përcjellëse, duke shtuar sipërfaqet e mbjella dhe përmirësuar rendimentin

47 fermerë përfituan mekanizëm bujqësor, zgjidhje për digjitalizim dhe adaptim ndaj ndryshimeve klimatike

535 këshilla direkte u ofruan nga ekspertët për përmirësimin e praktikave bujqësore dhe menaxhimit të fermave

2 sesione trajnimi teorik u organizuan për ngritjen e kapaciteteve të fermerëve

4 vizita studimore u zhvilluan për të shkëmbyer përvoja dhe mësuar praktikatat më të mira

SEKTORI I PEMËTARISË – NJË MUNDËSI PËR PUNËSIM DHE GJENERIM TË TË ARDHURAVE

Sektori i pemëtarisë përfaqëson një nga degët më të rëndësishme të bujqësisë në Kosovë, duke dhënë një kontribut të konsiderueshëm në sigurinë ushqimore, zhvillimin rural dhe gjenerimin e të ardhurave për fermerët. Në vitin 2025, pemëtaria vazhdon të ketë potencial të lartë zhvillimi, megjithëse përballlet me sfida të ndryshme që lidhen me kushtet klimatike, nivelin e teknologjisë, funksionimin e tregut dhe politikat mbështetëse

Kulturat frutore, veçanërisht molla, dardha, kumbulla, qershia dhe mjedra, mbeten një ndërkulturat më të rëndësishmet, kjo për shkak të përshtatshmërisë së tyre me kushtet agroklimatike të Kosovës, si dhe kërkesës së vazhdueshme në tregun vendor dhe rajonal. Gjatë vitit 2025, prodhimi i frutave ka shënuar një stabilitet relativ, megjithëse janë evidentuar luhatje të shkaktuara nga faktorë klimatikë, si ngricat pranverore dhe periudhat e thata gjatë verës. Këto kushte kanë ndikuar veçanërisht në rendimentin e kulturave më të ndjeshme, duke theksuar nevojën për masa më të avancuara të menaxhimit dhe përshtatjes ndaj ndryshimeve klimatike.

Rritja e temperaturave globale, ndryshimi i periudhave të reshjeve, thatësitrat e shpeshta dhe përmbytjet janë pasoja të drejtpërdrejta të ndryshimeve klimatike, andaj këto fenomene po prishin ekuilibrat natyrorë dhe po e bëjnë gjithnjë e më të vështirë planifikimin dhe zhvillimin e qëndrueshëm të aktivitetit bujqësor. Për t'u përballur me këto sfida, është e nevojshme të zbatohen praktika bujqësore më të qëndrueshme, si përdorimi efikas i ujit, diversifikimi i kulturave dhe përshtatja e varieteteve rezistente ndaj klimës. Njëkohësisht, ndërgjegjësimi dhe veprimet për mbrojtjen e mjedisit janë thelbësore për të reduktuar ndikimin e ndryshimeve klimatike dhe për të siguruar një të ardhme më të qëndrueshme për bujqësinë dhe shoqërinë në tërësi.

Në këtë kontekst, IADK përmes projekteve ka ndihmuar në zhvillimin e sektorit të pemëve të imëta, më saktësisht ka mbështetur 13 përfitues (9 fermerë nga komuna e Podujevës, 2 fermerë nga komuna e Vushtrisë, 1 fermerë nga komuna e Skenderajit dhe 1 fermerë nga komuna e Mitrovicës) prej tyre 10 fermerë janë përkrahur me korniza për mbulimin e mjedrave dhe 3 prej tyre me serrë prej 150m² për mbulimin e sipërfaqeve me dredhëza. Duke u bazuar në rezultatet e arritura dhe ndikimin e dukshëm pozitiv gjatë këtij viti, fermerët kanë shprehur kënaqësi dhe besim të shtuar ndaj praktikave të zbatuara. Përfitimet e vërejtura, si rritja e rendimentit, përmirësimi i cilësisë së prodhimit kanë ndikuar drejtpërdrejt në motivimin e tyre për të vijuar dhe zgjeruar këto iniciativa

Fermerët janë shprehur se gjatë vitit të ardhshëm planifikojnë të zgjerojnë sipërfaqet e kultivuara, duke vazhduar dhe forcuar zbatimin e skemave të mbështetjes dhe praktikave të qëndrueshme bujqësore. Ky angazhim tregon jo vetëm besimin në efektivitetin e masave të ndërmarra, por edhe një qasje afatgjatë drejt zhvillimit të qëndrueshëm të bujqësisë dhe rritjes së konkurrueshmërisë së sektorit.

Mbështetja e IADK-së nuk ka kufizuar ndikimin e saj vetëm në menaxhimin e efektit të ndryshimeve klimatike mbi pemët e imëta. Përmes projektit për mbështetjen e minoriteteve dhe grupeve të marginalizuara, është përkrahur edhe një fermer me pajisje për tharjen e frutave. Kjo pajisje ofron mundësi të reja për përpunimin dhe rritjen e vlerës së produktit bujqësor, duke mundësuar diversifikimin e ofertës për tregun lokal dhe më gjerë. Përveç rritjes së të ardhurave, kjo mbështetje synon të promovojë praktika më të qëndrueshme dhe inovative në sektorin bujqësor, duke i dhënë fermerit mjetet për të përmirësuar cilësinë e produktit dhe për të zgjeruar mundësitë e tregtimit.

10 fermerë mbështetur me korniza për mbulim – hijezim të mjedrave

3 fermerë mbështetur me serra prej **150m²** për mbulim të sipërfaqeve me dredhëza

85 këshilla direkte të ofruar për **21** përfitues

1 fermerë mbështetur me pajisje për tharjen e frutave

1 vizitë studimore organizuar me **8** përfitues

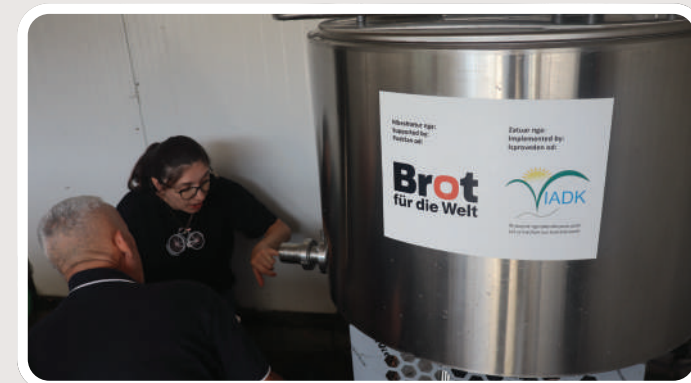

SEKTORI I BLEGTORISË

Blegtoria vazhdon të jetë një ndër sektorët më të rëndësishëm të bujqësisë në Kosovë, duke kontribuar në sigurinë ushqimore, punësimin rural dhe zhvillimin ekonomik të vendit. Ky sektor luan rol të rëndësishëm jo vetëm si burim i të ardhurave dhe ushqimit për familjet rurale, por edhe si element kyç në ruajtjen e traditës agro-blegtorale dhe në zhvillimin e qëndrueshëm të zonave rurale. Sektori vazhdon të jetë i lidhur ngushtë me prodhimin e ushqimit për bagëti, përpunimin e produkteve blegtorale, shërbimet veterinarë dhe zinxhirët e tregtimit, duke krijuar kështu vlera të shtuar për ekonominë vendore.

Në Kosovë ekzistojnë kapacitete të mjaftueshme përpunuese të qumështit, të cilat ofrojnë mundësi të mira për zhvillimin e sektorit të blegtorisë, veçanërisht atij të lopëve të qumështit. Megjithatë këtë potencial dhe kërkesën e lartë për qumësht, vetëm një e treta e sasisë së qumështit të prodhuar dërgohet për përpunim, ndërsa pjesa tjetër konsumohet në ferma, duke krijuar mungesë të lëndës së parë për përpunuesit. Krahas kësaj, fermerët ende ballafaqohen me njohuri të kufizuara teknike, praktika joefikase të ushqyerjes dhe mbarështimit, probleme riprodhimi dhe cilësi të paqëndrueshme të qumështit, që ndikojnë drejtpërdrejt në të hyrat e tyre dhe në konkurrueshmërinë e sektorit.

Gjatë vitit 2025, IADK ka intensifikuar përpjekjet e saj në mbështetje të sektorit, duke kombinuar investimet materiale me ngritjen profesionale të fermerëve përmes trajnimeve, shërbimeve këshilluese dhe vizitave studimore, si dhe përmes mbështetjes me pajisje si laktofriza, makina mjelëse, bidona qumështi dhe mekanizëm bujqësor, duke kontribuar në modernizimin dhe profesionalizimin e sektorit.

IADK, përmes projekteve ka kontribuar në zhvillimin e sektorit, që përmes granteve të mbështes fermerë të shumtë me laktofizë, makina mjelëse dhe bidona për qumështë. Në këtë mbështetje, IADK ka pasur një diversifikim të mbështetjes në kontekstin e përfshirje gjinore dhe komuniteti joshumicë.

Paralelisht, këtë vit IADK ka bashkëpunuar me ekspertë ndërkombëtar nga SES Gjermania dhe PUMP Holanda, të cilët kanë sjellë praktika inovative dhe standarde bashkëkohore në menaxhimin e fermave blegtorale, veçanërisht në fushat e ushqyerjes, riprodhimit, mjeljes dhe mirëqenies së kafshëve. Këto bashkëpunime të organizatës IADK kanë mundësuar krijimin e lidhjeve profesionale dhe transferimin e njohurive të avancuara, duke orientuar fermerët drejt rritjes së kapaciteteve teknike dhe adoptimin e teknologjive moderne, duke adresuar në mënyrë kritike mangësitë strukturore të sektorit të blegtorisë dhe duke ndikuar drejtpërdrejt në rritjen e produktivitetit dhe qëndrueshmërisë së fermave vendore.

Një nga përfituesit e IADK-së është edhe Florentina Jashari nga fshati Shtrubullova, Komunës së Drenasit e cila menaxhon me përkushtim një fermë me 30 krerë gjedhe, prej të cilave 18 janë lopë qumështore. Si shumë gra fermere, ajo e ndan kohën mes punëve të fermës dhe kujdesit për familjen, gjë që e bën çdo ditë të saj edhe më sfiduese. Përfitimi i laktofrizit 500 L dhe dy bidonave 20 L nga IADK ka sjellë një ndryshim të dukshëm në punën dhe të ardhurat e saj. Laktofrizi i ka mundësuar ruajtje më të sigurt të qumështit, parandalimin e fermentimit dhe humbjes së cilësisë, si dhe një proces shumë më të lehtë pastrimi e mirëmbajtjeje. Si rezultat, Florentina arrin të shesë qumësht me cilësi më të lartë dhe të marrë një pagesë më të mirë nga grumbulluesi. Po aq e rëndësishme është edhe koha që ajo tashmë kursen, kohë që e shfrytëzon për punë në fermë dhe për familjen.

“Laktofrizi më ka ndryshuar mënyrën si punoj çdo ditë. Qumështi ruhet më mirë, nuk kam humbje, dhe unë fitoj më shumë kohë për familjen. Për mua, kjo mbështetje ka qenë një ndihmë e madhe dhe shumë e vlefshme, shprehet Znj. Jashari”

Historia e saj është një shembull i qartë i ndikimit që mbështetja e duhur mund të ketë në fuqizimin ekonomik të fermerëve, sidomos të grave në zonat rurale. Florentina dëshmon se kur pajisjet kombinohen me vullnetin dhe punën e palodhur, përmirësimi i cilësisë, efikasitetit dhe të ardhurave është i pashmangshëm.

18 fermerë janë pajisur me mjete për bletari, duke rritur cilësinë dhe prodhimin e mjaltit

49 fermerë kanë përfituar mbështetje të ndryshme, duke filluar me laktofriza të madhësive të ndryshme, makina mjelëse dhe/ose bidona për qumësht, mekanizëm bujqësorë dhe pajisje për adresim të ndryshimeve klimatike dhe digjitalizimit

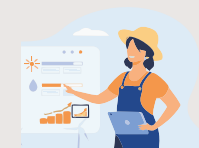
1 fermerë është mbështetur me pajisje të dedikuara për shpezëtarë, duke kontribuar në zhvillimin e fermave të vogla

429 këshilla direkte janë ofruar për fermerët, duke përmirësuar njohuritë dhe aftësitë e tyre praktike

6 trajnime teorike janë organizuar, duke trajtuar tema kyçe për zhvillimin e blegtorisë

7 vizitë studimore të organizuar me pjesëmarrjen e **40** fermerëve

SEKTORI I PËRPUNIMIT TË USHQIMIT

Sektori i përpunimit të ushqimit në Kosovë ka një rol të rëndësishëm në zhvillimin ekonomik të vendit, duke lidhur direkt prodhimin bujqësor me tregun vendas dhe eksportin. Ky sektor kontribuon në krijimin e vendeve të punës, rritjen e të ardhurave për fermerët dhe për bizneset e vogla dhe të mesme, si dhe në rritjen e vlerës së shtuar të produkteve bujqësore përmes përpunimit. Për më tepër, zhvillimi i këtij sektori mundëson diversifikim të ofertës ushqimore, përmirësim të sigurisë ushqimore dhe promovim të produkteve vendore në tregjet lokale dhe ndërkombëtare. Për këto arsye, investimet dhe mbështetja në sektorin e përpunimit të ushqimit janë të rëndësishme për rritjen ekonomike dhe zhvillimin e qëndrueshëm të Kosovës. Duke marrë parasysh rëndësinë strategjike të sektorit të përpunimit të ushqimit dhe mundësitë që ai ofron për përfshirjen aktive të grave në aktivitetet bujqësore, IADK vazhdon të ofrojë mbështetje të gjerë dhe të qëndrueshme për grupet e synuara brenda këtij sektori, duke kontribuar në rritjen e kapaciteteve profesionale, zhvillimin ekonomik dhe përmirësimin e përfaqësimit gjinor në zinxhirin e vlerës ushqimore.

IADK është ofruesi i trajnimeve profesionale, të cilat janë të akredituar nga Autoriteti Kombëtar i Kualifikimeve (AKK) për zbatimin e programeve të trajnimit në fushën e përpunimit të ushqimit. Programet janë të klasifikuara në Nivelin III të Kornizës Kombëtare të Kualifikimeve (KKK) dhe përfshijnë këto kualifikime:

- Konservuesit e frutave, perimeve dhe të ngjashme – Nivel III, 13 kredi / 260 orë
- Qumështar – Nivel III, 13 kredi / 260 orë
- Bërës Ëmbëlsirash – Nivel III, 9 kredi / 180 orë

Programet e trajnimit janë të strukturuar sipas parimeve të mësimi të bazuar në kompetenca, ku rreth 30% e përmbajtjes zhvillohet në formë teorike në ambientet trajnuese të IADK-së, ndërsa 70% e trajnimit është praktik, i realizuar në Njësinë e Përpunimit të Ushqimit të IADK-së dhe në ndërmarrje përpunuese ushqimi me të cilat IADK ka marrëveshje zyrtare bashkëpunimi. Përveç trajnimeve, IADK ofroi mbështetje me grante për krijimin dhe zhvillimin e njësive të reja përpunuese. Përmes kësaj qasjeje të integruar, IADK kontribuon në rritjen e cilësisë dhe sigurisë së produkteve ushqimore dhe në zhvillimin ekonomik të sektorit të përpunimit të ushqimit në Kosovë.

2 njësi përpunuese të themeluar për përpunimin e pemëve dhe perimeve, njësi të udhëhequra nga gratë

2 njësi përpunuese në sektorin e ëmbëlsirave

64 grante të vogla në sektorin e ëmbëlsirave dhe përpunimit të pemëve dhe perimeve

Përveç përkrahjes me grante, IADK ka ofruar trajnime profesionale për grupet e synuara, në kuadër të programeve të ndryshme të përpunimit të ushqimit. Këto trajtime kanë synuar ngritjen e kapaciteteve profesionale, përmirësimin e aftësive teknike dhe forcimin e mundësive të pjesëmarrjes aktive në zinxhirin e vlerës ushqimore

Në kualifikimin "Konzervuesit e frutave, perimeve dhe të ngjashme" janë përfshirë **15** pjesëmarrës, nga të cilat **12** kanë përfunduar me sukses dhe kanë marrë certifikatë të verifikuara nga AKK.

Në kualifikimin "Bërës ëmbëlsirash" janë përfshirë **15** pjesëmarrës, nga të cilat **13** kanë përfunduar me sukses dhe kanë marrë certifikatë të verifikuara nga AKK.

64 pjesëmarrës kanë përcjellë trajnimet në dy sektorë të përpunimit të ushqimit, më saktësisht **42** pjesëmarrës janë trajnuar për përpunimin e pemëve dhe perimeve dhe **22** pjesëmarrës janë trajnuar për përgatitjen e ëmbëlsirave.

Një grup prej **15** pjesëmarrës përcjellin trajnimet sipas kualifikimit "Qumështar" ofruar përmes projektit "ofruesit e trajnimit të kurseve afatshkurtra".

Znj. Valbona Krasniqi nga fshati Smallushë, Komuna e Lipjanit, përfaqëson një histori suksesi dhe fuqizimi përmes trajnimit dhe përkrahjes së duhur. Pas përfundimit me sukses të trajnimeve në kualifikimin “Bërës ëmbëlsirash”, Valbona u përzgjedh si përfituese e grantit nga IADK, përmes të cilit siguroi pajisje profesionale përfshirë: furrë elektrike, tavolinë pune prej inoksi, rafte inoksi për depo, mikrovalë dhe një friz vertikal. Këto pajisje i kanë mundësuar Valbonës krijimin e një hapësire të sigurt, funksionale dhe efikase për prodhim, e cila sot funksionon nën emrin ‘Rina Dessert’.

Falë trajnimeve teorike dhe praktike të ofruara nga IADK, ajo ka rritur kapacitetet e saj profesionale dhe ndodhet në një proces të vazhdueshëm të fuqizimit të biznesit. Edhe pse biznesi është ende në proces regjistrimi dhe lokali me qira aktualisht shërben vetëm për marrjen e porositë, aktiviteti ka nisur me sukses. Produkti më i kërkuar është bakllavaja, ndërsa porositë për torta ndryshojnë në varësi të sezonit.

Produktet e saj tashmë kërkohen nga klientë të zonave të ndryshme, çka dëshmon rritjen graduale të biznesit. Aktualisht, për shkak të kostove operative, ajo nuk ka punëtorë të rregullt dhe punon vetëm me vajzat e saj. Megjithatë, vizioni i saj është zgjerimi i aktivitetit dhe rritja e stafit në të ardhmen.

Ky investim ka krijuar perspektivë për rritje ekonomike dhe mundësi punësimi për gra të tjera, duke e bërë Valbonën një shembull të mirë të vetëpunësimit dhe fuqizimit të grave në zonat rurale të Kosovës.

“Jam shumë e kënaqur me përkrahjen që kam marrë. Edhe pse fillimi ka qenë i vështirë, besoj se me kalimin e kohës biznesi im do të vazhdojë të rritet dhe të zhvillohet,” - Valbona Krasniqi.

PËRFSHIRJA GJINORE

IADK synon fuqizimin e grave dhe vajzave, veçanërisht në zonat rurale, duke promovuar barazinë gjinore dhe pjesëmarrjen e tyre aktive në jetën ekonomike dhe shoqërore. Përmes trajnimeve, këshillimeve dhe mbështetjes financiare, organizata ka ndihmuar në rritjen e pavarësisë ekonomike dhe rolit të grave në vendimmarrje.

Për më shumë se tre vite, IADK ka mbështetur Grupin Informal të Grave dhe Vajzave Aktive (GIGVA), i cili u formalizua si shoqatë në fund të vitit 2025, duke krijuar iniciativë të qëndrueshme për barazinë gjinore dhe zhvillimin socio-ekonomik.

Në kuadër të nxitjes së pjesëmarrjes së grave në vendimmarrje, 15 gra dhe vajza morën pjesë në dëgjime publike të organizuara nga Komuna e Vushtrrisë, duke kontribuar aktivisht në proceset vendimmarrëse në nivel lokal. Dy nga kërkesat e tyre u morën parasysh, përfshirë shfrytëzimin e shtëpizave prej druri në qytetin e Vushtrrisë, për ekspozimin dhe shitjen e produkteve të tyre të përpunuara, duke krijuar mundësi konkrete për fuqizim ekonomik.

IADK, së bashku me grupin GIGVA, ka organizuar iniciativa të ndryshme që synojnë fuqizimin e grave dhe vajzave, duke i inkurajuar ato të jenë të vetëdijshme dhe të angazhuara aktivisht brenda komunitetit.

- Në kuadër të kauzës “16 Ditë Aktivizëm kundër Dhunës me Bazë Gjinore”, u organizuan dy ligjërata informuese mbi barazinë gjinore dhe dhunën psikologjike, duke kontribuar në ndërgjegjësimin dhe fuqizimin e 28 pjesëmarrësve të grupit GIGVA.
- Më 15 tetor, për Ditën Ndërkombëtare të Grave Rurale, IADK shfaqti fuqinë e grave rurale duke mbështetur dhe promovuar dy histori sukseesi- gra që transformuan ide në biznes të qëndrueshme dhe frymëzuan komunitet e tyre.
- Gjatë muajit tetor, 25 gra/vajza morën pjesë në ligjeratë për ndërgjegjësimin mbi kancerin e gjirit, duke forcuar dijen dhe kujdesin për shëndetin e tyre.
- 30 gra/vajza nga zonat e thella rurale u trajnuan në përdorimin e kompjuterëve, duke u mundësuar atyre zhvillimin e aftësive digjitale dhe përfshirjen më aktive në komunitet.
- Përmes trajnimit mbi të drejtat pronësore, 20 gra dhe vajza hapën dyert drejt zhvillimit, duke mësuar të mbrojnë dhe menaxhojnë pronën e tyre me vetëbesim.

PËRFSHIRJA E KOMUNITETEVE JO SHUMICË

IADK angazhohet në mbështetjen e grupeve të ndryshme shoqërore, me fokus të veçantë në komunitetet jo-shumicë në Kosovë, përfshirë komunitetin Serb, Boshnjak, Rom, Ashkali dhe Egjiptian. Përmes zbatimit të programeve të trajnimit profesional dhe zhvillimit të aftësive, IADK synon të rrisë vetëpunësimin dhe kapacitetet ekonomike të përfituesve. Krahas trajnimeve, organizata ka ofruar mbështetje financiare përmes granteve, duke u mundësuar përfituesve të nisin ose zgjerojnë aktivitetet e tyre ekonomike bujqësore. Këto ndërhyrje kontribuon drejtpërdrejt në krijimin e vendeve të punës dhe gjenerimin e të ardhurave të qëndrueshme. Në këtë mënyrë, IADK ndihmon në përmirësimin e mirëqenies socio-ekonomike të komuniteteve jo-shumicë. Njëkohësisht, këto aktivitete ndikuan pozitivisht në integrimin social dhe zhvillimin gjithëpërfshirës ekonomik në Kosovë.

Përmes zbatimit të projekteve të ndryshme dhe me mbështetjen e donatorëve të shumtë, IADK ka kontribuar në mënyrë të drejtpërdrejtë në integrimin e komuniteteve jo-shumicë në tregun e punës dhe në sektorin e bujqësisë. Gjatë vitit është ofruar një mbështetje solide për komunitetin jo shumicë dhe kjo reflekton fokusin e veçantë të ndërhyrjeve të IADK-së ndaj grupeve më të marginalizuara.

146 përfitues nga komuniteti jo shumicë kanë marrë mbështetje përmes skemave të granteve, programeve të trajnimit profesional

Pjesa më e madhe e përfituesve vjen nga komunitetet Rom, Ashkali dhe Egjiptian, të cilët përbëjnë mbi **80%** e përfituesve

53 përfitues nga komuniteti jo shumicë janë mbështetur përmes subvencionimit të pagës, duke rritur kështu mundësitë e tyre për punësim dhe vetëpunësim.

Në kuadër të promovimit të barazisë gjinore dhe fuqizimit ekonomik të grave nga komunitetet jo-shumicë, IADK ka ofruar mbështetje të dedikuar edhe për gratë në sektorin e përpunimit agro-ushqimor. Konkretisht, 52 gra, të organizuara në grupe pune, kanë përfituar nga trajnime profesionale dhe grante në fushën e përgatitjes së ëmbëlsirave si dhe përpunimit të pemëve dhe perimeve. Nga këto, 14 përfituese janë nga komuniteti Ashkali, 36 nga komuniteti Rom dhe 2 nga komuniteti Serb. Këto ndërhyrje kanë ndikuar në rritjen e aftësive profesionale, gjenerimin e të ardhurave dhe përmirësimin e qëndrueshmërisë ekonomike të grave dhe familjeve të tyre.

PRAKTIKAT DHE PUNËSIMI I STUDENTËVE

21 | IADK 2025

Gjatë vitit 2025, çështjet që lidhen me studentët, praktikat profesionale dhe përfshirjen e të rinjve në tregun e punës kanë vazhduar të mbesin prioritet, si në nivel kombëtar ashtu edhe ndërkombëtar. Ndryshimet demografike, migrimi dhe kërkesat e tregut të punës kanë ndikuar drejtpërdrejt në mënyrën se si të rinjtë përgatiten për punësim, duke e rritur rëndësinë e praktikave profesionale si mjet për fitimin e përvojës së parë të punës.

Sipas të dhënave ndërkombëtare për vitin 2025, praktikat profesionale rrisin ndjeshëm mundësinë e punësimit, ndërsa një pjesë e konsiderueshme e tyre përfundojnë me oferta për punë të rregullt. Megjithatë, mbetet sfida fakti se shumë praktika janë të papaguara ose me kompensim minimal, çka kufizon pjesëmarrjen e të rinjve nga familjet me të ardhura më të ulëta.

Në këtë kontekst, IADK ka vazhduar gjatë vitit 2025 mbështetjen e studentëve të sapodiplomuar apo atyre afër diplomimit në fushën e bujqësisë dhe teknologjisë ushqimore, duke ua mundësuar përfshirjen në praktika profesionale në kompani bujqësore dhe agropërpunuese. Programi i praktikës ka zgjatur tre muaj dhe ka përfshirë një pagesë simbolike për mbulimin e shpenzimeve bazë.

Gjatë vitit 2025, IADK ka përkrahur:

4 studente kanë kryer me sukses praktikën profesionale në kompani të ndryshme

2 nga studentët kanë gjetur mundësinë e punësimit pas përfundimit të praktikës në kompanitë përkatëse

VIZITAT STUDIMORE, DITË FUSHORE DHE PANAIRET

IADK ka organizuar një sërë aktiviteteve ndërvepruese me qëllim promovimin e praktikave të mira, si dhe ndarjen e përvojave, arritjeve dhe sfidave të hasura gjatë zbatimit të ndërhyrjeve në sektorin e bujqësisë. Vizitat studimore, ditët fushore, tryezat e rrumbullakëta dhe panairët kanë përfshirë një gamë të gjerë të sektorëve të ndryshëm, duke mundësuar një gjithëpërfshirje të komuniteteve dhe grave, përfshirë edhe akterët vendimarrës. Këto ngjarje kanë shërbyer si mundësi për shkëmbimin e njohurive, njohjen nga afër me modele të suksesshme dhe nxitjen e adoptimit të qasjeve inovative në prodhim dhe përpunim bujqësor.

13 vizita studimore në sektorë të ndryshëm bujqësorë

Në vazhdim të përcjelljes sa më suksesshme të njohurive të përfituesit, më saktësisht në demonstrimin praktik të teknologjive, metodave dhe zgjidhjeve të reja për adresim të ndryshimeve klimatike dhe digjitalizimit në bujqësi, IADK ka organizuar ditë fushore me përfshirjen e akterëve të ndryshëm si fermerë, ekspertë dhe institucione publike

4 ditë fushore të organizuar

Krahas këtyre aktiviteteve, janë mbajtur edhe tryeza të rrumbullakëta të cilat kanë pasur për qëllim zhvillimin e bujqësisë, me fokus të veçantë në ndryshimet klimatike dhe digjitalizimin, duke analizuar ndikimin e tyre në sektor, si dhe mundësitë konkrete që ofrohen për adresimin e sfidave dhe shfrytëzimin e potencialeve të reja për zhvillim të qëndrueshëm bujqësor

4 tryeza të rrumbullakëta

102 përfitues pjesëmarrës, prej të cilëve **40** ishin gra/vajza dhe **62** burra

87 pjesëmarrës - përfituesve, përfshirë **10** gra dhe **77** burra

88 pjesëmarrës, akterë të ndryshëm, nga të cilët **11** gra dhe **77** burra.

Për të promovuar produktet dhe për të rritur dukshmërinë e produkteve të prodhuar nga përfituesit e projektit, IADK ka organizuar një panair dy ditore me qëllim që 15 gra të promovojnë produktet e tyre dhe të risin mundësinë e shitjes dhe bashkëpunimit me blerës të ndryshëm. Një takim ndërmjet fermerëve dhe bizneseve e organizuar në mënyrë të suksesshme ka mbledhur së bashku 28 pjesëmarrës, nga të cilët 17 gra dhe 11 burra së bashku kanë shpalos mundësitë e furnizimit me produkte lokale, në anën tjetër kompani të njohur kanë paraqit gatishmëritë e tyre për të blerë produktet vendore dhe për ti plasuar ato në treg.

ORGANIZIMI I 20 VJETORIT TË ORGANIZATËS IADK

Gjatë vitit 2025, Iniciativa për Zhvillimin e Bujqësisë së Kosovës (IADK) shënoi me krenari 20-vjetorin e themelimit të saj, duke reflektuar mbi dy dekada angazhimi në zhvillimin e sektorit të bujqësisë dhe përkrahjen e komuniteteve rurale në Kosovë. Ky përvjetor i rëndësishëm shërbeu si një moment për të vlerësuar rrugëtimin e deritanishëm, arritjet kryesore dhe ndikimin e vazhdueshëm të organizatës ndër vite.

Në ngjarje morën pjesë rreth 200 pjesëmarrës, përfshirë përfaqësues të bordit drejtues, donatorë, stafin aktual dhe ish-punonjësit e organizatës, partnerë, përfaqësues të institucioneve publike, fermerë përfitues dhe bashkëpunëtorë të shumtë që kanë qenë pjesë e këtij rrugëtimi plot sfida dhe suksese. Programi përfshiu fjalë përshëndetëse, reflektime mbi historikun e organizatës dhe ndarjen e mirënjohjeve simbolike për donatorët, stafin, bashkëpunëtorët dhe ish-përfitues gra, si shenjë falënderimi të përzemërt për kontributin e tyre të çmuar dhe vizionin e përbashkët ndër vite.

Ky përvjetor shërbeu jo vetëm si festë e së kaluarës, por edhe si një thirrje për të ardhmen sepse së bashku është ndërtuar shumë, dhe përkushtimi për të ëndërruar e punuar edhe më fort për një bujqësi më të mirë, më të drejtë dhe më të qëndrueshme mbetet i palëkundur.

SHËRBIMET E OFRUAR

IADK ka luajtur një rol të rëndësishëm si partner profesional për shumë iniciativa zhvillimore në sektorin e bujqësisë në Kosovë, duke ofruar shërbime të specializuara dhe ekspertizë të avancuar për projekte dhe organizata të tjera për të adresuar sfidat dhe për të nxitur zhvillimin e qëndrueshëm rural. Në këtë kontekst, IADK ka ofruar mbështetje dhe ka ofruar shërbime për disa organizata e projekte që për qëllim kanë zhvillimin dhe avancimin e bujqësisë së Kosovës.

1. Fuqizimi i Ekonomive Rurale në Bujqësi (EREA)

Ky projekt, zbatohet nga Caritasi Zviceran në Kosovë dhe financohet nga Austrian Development Cooperation (ADC) dhe komuna të ndryshme të Kosovës, projekti synon zhvillimin e qëndrueshëm të ekonomive rurale. IADK ka ofruar shërbime dhe ekspertizë të specializuar për: i) Mbështetje teknike për realizimin e projektit, ii) Zhvillimin e sistemit të tregut, iii) Monitorimin dhe matjen e rezultateve dhe iv) Këshillimin për bujqësinë organike dhe certifikimin organik

2. Farat e Fuqizimit – Gratë në Bujqësi

Mbështetur nga Fondacioni Jahjaga, projekt ka për qëllim fuqizimin profesional dhe ekonomik të grave të komunitetit jo shumicë në komunën e Novobërdës, duke u ofruar trajnime të specializuara në sektorin e përpunimit të ushqimit dhe menaxhimin e biznesit për të ndihmuar në zhvillimin e aftësive të tyre për punësim dhe sipërmarrje.

3. Module trajnimi për grumbulluesit dhe përpunuesit e produkteve pyjore (PPJD dhe BMA) nga dy vendet pilot në Kosovë

Mështetur nga Food and Agriculture Organization of the United Nations FAO, projekti synon ofrimin e trajnimeve profesionale në grumbullimin dhe përpunimin e frutave të malit dhe produkteve pyjore jodrusore (PPJDP) dhe përdorimin dhe përpunimin e qëndrueshëm të këtyre produkteve

4. Përmirësimi i praktikave të mira bujqësore në mbështetje të zbatimit të IWRM në Kosovë

Projekti zbatohet nga organizata Zvicerane SKAT dhe ka për qëllim që të zbatoj praktikat e mira bujqësore që synojnë zvoglimin e ndotjeve të ujrave në pellgjet e Kosovës, ndotje që vije nga përdorimi i tepër dhe i pa kontrolluar i plehrave dhe pesticideve, si dhe përdorimi racional ujit për ujitje.

5. Shkathtësitë për punësim të qëndrueshëm në Kosovë - Ofruesit e trajnimit të kurseve afatshkurtra

Mbështetur nga Luxembourg Development Agency projekti synon të rris gatishmërinë e grave dhe të rinjve në zonat rurale për tregun e punës përmes trajnimit profesional afatsh-kurtër dhe të akredituar në përpunimin e ushqimit, të përshtatur për të përmbushur nevojat e tregut të punës në Kosovë, njëkohësisht të rris pjesmarrjen e grave në sektorin e përpunimit të ushqimit.

Fuqizimi i Ekonomive Rurale në Bujqësi (EREA)

Farat e Fuqizimit – Gratë në Bujqësi

Module trajnimi për grumbulluesit dhe përpunuesit e produkteve pyjore (PPJD dhe BMA) nga dy vendet pilot në Kosovë

Përmirësimi i praktikave të mira bujqësore në mbështetje të zbatimit të IWRM në Kosovë

Shkathtësitë për punësim të qëndrueshëm në Kosovë - Ofruesit e trajnimit të kurseve afatshkurtra

IADK ka ngritur një rrjet të fuqishëm partneritetesh në nivel lokal dhe ndërkombëtar, duke bashkëpunuar me organizata, institucione dhe ekspertë të profilit të lartë. Falë këtij rrjeti bashkëpunimi, IADK arrin të harmonizojë resurset, përvojën dhe ekspertizën e partnerëve të saj për të realizuar në mënyrë efikase misionin e zhvillimit të qëndrueshëm rural dhe bujqësorë në Kosovë. Këto partneritete strategjike e ndihmojnë organizatën të fuqizojë ekonomin, shoqërinë dhe mjedisin komuniteteve rurale, duke ndërtuar themele të forta për të ardhmen e bujqësisë vendore.

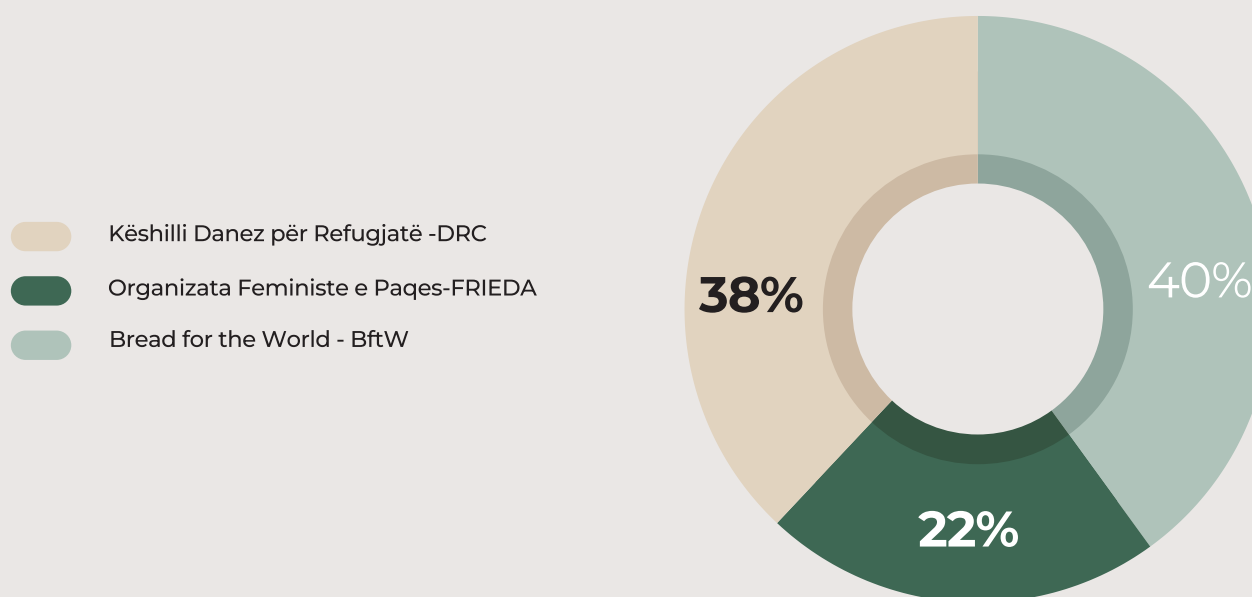
1. Senior Experten Service (SES) – Një organizatë vullnetare nga Gjermania e specializuar në ngritjen e kapaciteteve nëpërmjet edukimit dual në sektorin e përpunimit të ushqimit. Bashkëpunimi me SES ka mundësuar transferimin e njohurive bashkëkohore dhe rritjen e aftësive profesionale të fermerëve dhe përpunuesve vendorë.
2. Forumi Evropian për Shërbimet Këshillimore Bujqësore dhe Rurale (EUFRA) – Një rrjet evropian që bashkon shërbimet këshillimore publike në bujqësi dhe zhvillim rural. IADK është anëtare që nga viti 2016, duke kontribuar dhe përfituar nga shkëmbimi i përvojave, trendeve inovative dhe praktikave të suksesshme në nivel evropian.
3. Rrjeti i Shërbimeve Këshillimore të Evropës Juglindore (SEASN) – Një rrjet rajonal i themeluar në vitin 2015 në Bullgari, që synon forcimin e shërbimeve këshillimore në bujqësi për sektorin publik, privat dhe shoqërinë civile në Evropën Juglindore. Kontributi i IADK-së në këtë rrjet ka shtuar vlerë në ndërtimin e qasjeve të përbashkëta rajonale për mbështetjen e fermerëve

Në nivel vendi, IADK është anëtare aktive e Platformës CiviKos, e cila promovon bashkëpunimin ndërmjet shoqërisë civile dhe institucioneve publike, si dhe e Rrjetit të Grave të Kosovës, duke kontribuar në fuqizimin e rolit të grave në zhvillimin rural dhe përfshirjen e tyre në vendimmarrje. Përmes këtij rrjeti të gjerë partneritetesh, IADK ofron shërbime të personalizuar, gjithëpërfshirëse dhe efektive që mbështesin zhvillimin e qëndrueshëm bujqësor dhe ekonomik, përmirësojnë cilësinë e jetës në zonat rurale dhe promovojnë barazinë e pjesëmarrjes në komunitet.

SHPENZIMET/TË HYRAT E IADK-SË NGA PROJEKTET DHE GRANTET

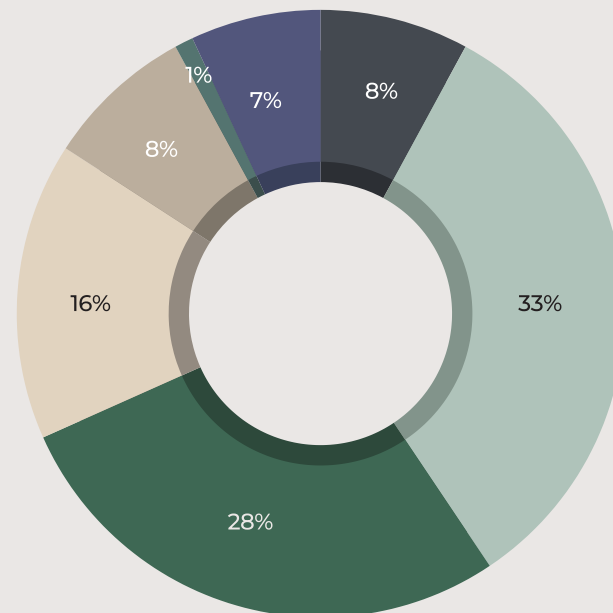
Emri i Donatorit/Partnerit	Emri i Projektit	Shuma €	Përqindja %
Bread for the World - BftW	Përmirësimi i punësimit dhe mundësive për gjenerim të të ardhurave në zonat rurale të Kosovës	196,469	40%
Komunat (Drenas,Vushtrri&Skenderaj)		32,580	
Përfituesit e projektit		13,160	
Organizata Feministe e Paqes-FRIEDA	Fuqizimi i të rinjve dhe grave nga zonat rurale përmes përfshirjës në bujqësi dhe përpunim të ushqimit	114,853	22%
Komunat (Mitrovice,Lipjan)		10,734	
Përfituesit e projektit		7,872	
Këshilli Danez për Refugjatë -DRC	Fuqizimi i të rinjve dhe grave nga zonat rurale përmes përfshirjës në bujqësi dhe përpunim të ushqimit	206,743	38%
Komunat (Lipjan,Leposavic,Obiliq,Graqanica)		26,700	
TOTAL		609,111	100%

TË ARDHURAT E IADK-SË NGA SHËRBIMET

27 | IADK 2025

Emri i Donatorit/Partnerit	Emri i Projektit	Shuma €	Përqindja %
Jahjaga Foundation	Farat e fuqizimi: Të drejtat e Grave në Fokus	8,066	8%
Caritas Switzerland	Zhvillimi i qëndrueshëm dhe gjithëpërfshirës ekonomik rural	33,490	33%
Lux Development	Ofertues të trajnimeve për kurse afatshkurtra – LOT 3: Përpunimi i Ushqimit	27,576	28%
Swiss Resource Centre and Consultancies for Development SKAT	Përforcimi i Praktikave të Mira Bujqësore në Mbështetje të Zbatimit të Menaxhimit të Integruar të Burimeve Ujore (IWRM) në Kosovë	15,570	16%
Food and Agriculture Organization of the United Nations - FAO	Modulet e trajnimit për mbledhësit dhe përpunuesit e produkteve pyjore (NWTP dhe AMP) nga dy vendet pilot në Kosovë	7,974	8%
Kosova Women4Women	Trajnime dhe përdorimi i pasiveve të përpunimit	763	1%
Komunat (Vushtrri, Mitrovice, Skenderaj, Lipjan,)	Shërbimet këshillimore dhe trajnimet për fermerë	6,757	7%
TOTAL		100,196	100%

MIRËNJOHJE PËR STAFIN

Iniciativa për Zhvillimin e Bujqësisë së Kosovës (IADK) shpreh falënderimet e saj të singërta për Bordin Drejtues për përkushtimin, udhëheqjen dhe mbështetjen e vazhdueshme gjatë vitit 2025. Me të njëjtën mirënjohje, falënderojmë stafin e IADK për punën e palodhur, profesionalizmin dhe angazhimin e vazhdueshëm që kanë qenë themel i realizimit të aktiviteteve dhe projekteve tona. Një falënderim i veçantë u drejtohet edhe praktikantëve, të cilët me energjinë, idetë e reja dhe përkushtimin e tyre kanë dhënë një kontribut të çmuar në punën e përditshme të organizatës.

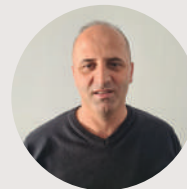
BORDI DREJTUES

Shyqyri Hyseni

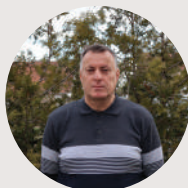
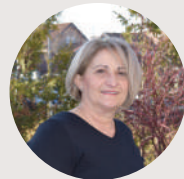

Myrvete Badivuku

Xhavit Merovci

SATFI I IADK-SË

Zenel Bunjaku
Drejtor EkzekutivDjellza Zejnullahu
Menaxhere e ProjektitSylejman Bunjaku
Menaxher i ProjektitArtiola Xhaka
Udhëheqëse Dep. të UshqimitArdian Jashari
Menaxher i FinancaveBasri Pulaj
Koordinator i ProgramitBesnik Demiri
Menaxher i ProjektitAdisa Osmani
Zyrtare për Prokurim
dhe AdministratëEgzona Hajra
Zyrtare e ProjektitEsra Kurshumlija
Zyrtare e ProjektitLeonora Hajra
Inxhinere për BlegtoriElheme Shala
Asistente e FinancaveHanumshahe Zeneli
Asistente e ProjektitAulonë Hoti
Asistente e Përpunimit
të UshqimitBasri Hyseni
Ofrues i shërbimeveEdita Mahmuti
Inxhiniere për BujqësiHalit Gashi
Inxhinier për BujqësiGëzim Murseli
Inxhinier për BujqësiSelatin Emini
Asistent TeknikPetrit Koci
ITIlmihate Surdulli
Mirëmbajtëse e ObjektitFerki Surdulli
Mirëmbajtës i ObjektitSihana Ferati
Praktikante e ProjektitShkurtesa Hamiti
Praktikante e projektit

INITIATIVE FOR AGRICULTURAL DEVELOPMENT OF KOSOVO
INICIATIVA PER ZHVILLIMIN E BUDËSISË SË KOSOVËS
INICIATIVA ZA POLJOPRIVREDNI RAZVOJ KOSOVA

Adresa:

Sfaraçak i Ulët, St. Miran Xhafa,
no.11, 42,000 Vushtrri, Kosovo

Kontakti:

+383 49 777 046
+383 44 777 036
info@iadc.org

Website:

www.iadc.org

facebook.com/iadc.org

linkedin.com/company/iadcorg

youtube.com/@iadc8611